

Učiteljski Tovariš

Stanovsko političko glasilo UJU — Poverjeništvu Ljubljana.

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Francišanska ulica 6/1. Rokopisov ne vračamo. Nefrankiranih pism ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročna letno 60 Din, za inozemstvo 80 Din. Člani pov. UJU plačajo list v članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davek posebe. Polt. ček. rač. 11.197. Telefon 3112.

Pokrajinska skupščina UJU — poverjeništvu Ljubljana

V dneh 19., 20. in 21. julija se je vršila v Ljubljani v dvorani Delavske zbornice pokrajinska skupščina ljubljanskega poverjeništvu UJU.

Seja širjega sosveta.

V petek 19. t. m. ob 16. uri je otvoril tov. poverjenik sejo širjega sosveta s pozdravom na navzočne in s posebnim pozdravom na tov. Gnusa, ki mu je bila po sklepu pokrajinske skupščine v Celju poudarjena posebna diploma v priznanje in zahvalo za njegovo vzorno delovanje v stanovski organizaciji. Ob predaji te diplome je poudaril tov. Skulj v svojem nagovoru, kako vsestransko, popolno in nesebično je bilo Gnusovo delovanje za našo stanovsko organizacijo in kako je on v najtežjih časih deloval za stanovske pravice in gospodarsko okrepljenje učiteljskega stanu. Veliko in požrtvovalno je bilo tudi delovanje tov. Gnusa v borbi za ustvaritev močne in enotne učiteljske organizacije.

Tov. Gnus se zahvali za pozdrav in besede tov. Skulja s katerimi je isti poudarjal njegovo skromno delo. Stori je le svojo dolžnost v korist stanu, ki se mu je posvetil. Ker se letos poslavja kot aktivni delavec iz naše organizacije, izraža še naslednje želje: Vsi, ki ste navzoči, bodite glasniki in apostoli naše misli, naše organizacije. — Sleherni učitelj naj postane član naše organizacije, in da bo to mogoče, naj se poudarja vedno le to, kar nas druži, a ogibati se moramo onega, kar nas razdvaja.

Predlogi okrajnih učiteljskih društev

so bili razdeljeni na posamezne odseke, ki jih je sklenil širji svet predlagati delegaciji v izvolitve.

Določeni so bili naslednji skupščinski odseki:

1. Gospodarski odsek.
2. Šolsko upravni odsek in stanovsko-politični tisk.
3. Odsek za samoizobrazbo, šolsko reformo in pedagoški tisk.
4. Odsek za kmetstvo, gospodinjstvo, trgovsko, obrtno nadaljevalno šolstvo in izvenšolsko delo.
5. Odsek za mladinski tisk.
6. Odsek za obmejno šolstvo in kontraktualce.
7. Pevski odsek.
8. Odsek za Gospodarsko poslovalnico.
9. Verifikacijski odsek.

Prečitani so bili nato še od posameznih okrožij za ožji svet predlagani kandidati, od katerih sta bila dva sporna. Sklenjeno je bilo, da se delegati teh okrožij, t. j. Ptuj, Ormaž, Šmarje in Krško, Bračice, Laško sestanejo še enkrat in se zedinijo glede kandidatov.

Ker so pa okrajna učiteljska društva razdeljena v devet okrožij in šteje ožji svet 12 članov, je priporočal tov. Musek na ta mestu tov. Skulja, Kobala in Hrena.

Sklenjeno je bilo še, naj se predlaga za glavnega blaginika tov. Gruma, a glede namestnikov in pregledovalcev računov naj se zedinijo delegacija sama.

Urednike listov naj predlagajo odseki. Tov. Skulj poda še nekaj pojasnil glede skupščine nakar zaključijo sejo širjega sosveta.

Pokrajinska skupščina.

Drugi dan, v soboto 20. t. m. so se zbrali v dvorani delegati vseh okrajnih učiteljskih društev. Prisotnih je bilo po ugotovitvi verifikacijskega odseka 92 predsednikov in delegatov 32 okr. učiteljskih društev, 13 članov ožjega sosveta in 2 člana nadzorstva, torej skupno število vseh zastopnikov učiteljskih društev je bilo 107. Skupščini je prisostvovalo še mnogo drugih učiteljev in učiteljic, tako, da je bilo v dvorani zbranih gotovo do 300 učiteljev(ic).

Še pred otvoritvijo pokrajinske skupščine je izročil tov. Hren tov. Rajšpu, ker ni bil na seji širjega sosveta navzoč, drugi dan diploma v zahvalo in priznanje za njegovo nemurno delo v korist učiteljskega stanu. Poudarjal je predvsem lepe sadove Rajšpovega dela pri ormoškem učiteljskem društvu.

Tov. Rajšp se zahvali za priznanje učiteljskega njegovemu delu in poudarja, da je delal lahko, ker je delal za stan in organizacijo, ter zaključil z besedami: Živela tudi vaša stanovska zavednost in zvestoba do naše organizacije.

Otvoritev skupščine.

Tov. Skulj otvori skupščino in poudarja, da zborujemo pod vtisom vesalega dogodka, rojstva tretjega kraljeviča ki je bil rojen v Sloveniji, in prečita naslednjo pozdravno brzojavko:

«Slovensko učiteljsko, zbrano na skupščini UJU, poverjeništvu Ljubljana, izraža Vašemu Veličanstvu najglobljo vdanost v trdnem prepričanju, da se bodo z ozirom na odločne ukrepe Vašega Veličanstva izvedli sedaj vsi problemi prosvete v blagor države in naroda.

Izražujoč čestitke ob rojstvu tretjega princa ključ: Živelo Vaše Veličanstvo in Vaš vzvišeni dom!»

Brzojavka je bila z navdušenjem sprejeta.

Nato pozdravi predsednik vse prisotne, posebno pa goste, t. j. zagrebškega poverjenika tov. Skaviča, podpredsednika beograjskega poverjeništvu tov. Jefto Krljeviča, tov. Dragišo Mihajloviča in zastopnika Narodnega dela g. Svetislava Radojičiča, ki je priredil v predsebi zborovalne dvorane razstavo slik, ki jih je izdalo Narodno delo.

Spomni se nadalje umrlih idealnih delavcev za našo organizacijo pok. tov. Brnarja in Mihajla Stanojeviča, katerih spomin počasti skupščina z vzklikom »Slava«.

Pismo sta pozdravila skupščino tov. Flerč in tov. Milojevič, podpredsednik zagrebškega poverjeništvu.

Naknadno smo prejeli še naslednjo brzojavko: Pri delu za povzdigo šolstva in stanovsko skupnost mnogo uspeha. — Dr. Lončar.

Po končanih formalnostih poda tov. Skulj predsedstveno poročilo.

Nagovor poverjenika.

Pred tremi leti, dne 17. julija 1926, smo na pokrajinski skupščini v Celju sprejeli deklaracijo, sicer v nekoliko skrajšani, a v bistvu v isti obliki, kakor je bila predložena seji širjega sosveta dne 10. januarja 1926.

Deklaracija je bila naša vodnica, temelj in kažipot v triletni upravni dobi poverjeništvu, ki jo zaključujemo z letošnjo skupščino.

Zvesti deklaraciji smo se držali dosledno načela, ki ga vsebuje prva točka, da je v interesu učiteljskega stanu potrebna le ena učiteljska organizacija, da ne moremo priznati druge stanovske organizacije osnovnošolskega učiteljstva. Sledeč temu pravu smo se trudili, da združimo vse učiteljske v eno vrsto, v prvi vrsti doma. Zamudili nismo nobene prilike glede združitve hrvatskega učiteljstva in celokupnega učiteljstva v državi.

Dosegli smo, da je likvidirala »Slomsko-va zveza«, da je likvidirala pozneje nastalo »Edinstvo« ter se vsi združili v eni, strogo stanovski organizaciji.

Dobrodošel nam je bil in nam bo vsak stanovsko zaveden tovariš in tovarišica. Vsakemu je mogoče neoviran vstop v sreska učiteljska društva, vsak se lahko pridruži kot enakopraven član skupni učiteljski zajednici. Nikogar nismo ovirali, vsakomur smo tolerirali svobodo vesti in mišljenja ter ga nismo usiljevali in ne pustili usiljevati. Osnova nam je bila deklaracija, držali smo se je točno in preko nje nismo smeli dajati koncesij ne na eno, ne na druga stran.

Težki so bili časi, a zvesto smo čuvali neodvisnost na vse strani. Parafizirali smo kvarne vplive dnevnih politik na šolstvo ter v zmislu deklaracije zastopali interes stanu in šele v enaki načelni meri stvarno in odločno v vsakem položaju. Nismo se ozirali na ovire, predbacivanja in namigavanja, zdaj z ene, potem z druge strani. Pred nami je bila vedno začrtana ravna pot, da lahko vedno in povsod zagovarjamo svoje pošteno delo, usmerjeno vedno v prid in napredek šole in stanu.

Naši ukrepi so bili vedno v skladu z načeli deklaracije. Dokaz, da se nismo uklo-nili režimu, je bila disciplinska zadeva in ovadba na državno pravdnništvo proti meni kot poverjeniku in proti uredniku »Učiteljskega Tovariša«, ker sva branila temelje in načela v zmislu deklaracije.

Reči pa moram s tega mesta, da jih je bilo žal mnogo, ki niso razumeli ali pa niso mogli ali hoteli razumeti našega prizadevanja, našega načelnega stališča. Bili so na eni strani skrajni ekstremisti, na drugi oni, ki se niso mogli povzpeli preko trenutnih ugodnosti konjunktura. Ne eni ne drugi niso delali v duhu deklaracije, četudi so se radi sklicevali nanjo, ko jim čas ni bil ugoden, a so pozabili ugotoviti njene temelje, ko bi to lahko storili. Prepričan pa sem, da bo tih deklaracije prevel polagoma vse učiteljske, ker je njegova ideja zdrava in pride čas, ko se bomo do zadnjega združili na delu za naše skupne stanovske in šolske interese. Izkušnje in preizkušnje minulih časov so nas dovolj naučile in upam tudi izučile.

V triletni dobi našega dela smo vedno stremeli, da dvignemo moralno silo organizacije predvsem z delom, ki je v skladu z občnarodnimi interesi. Občnarodni interesi so nam bili vedno najvišji zakon in vodilna smer pri našem delu. Narodu se nismo hoteli izogniti, saj smo naše zahteve napram njemu vedno lahko zagovarjali, ker nismo zahtevali nikdar ničesar, kar bi bilo proti njegovim interesom. Četudi smo imeli za časa strankarskih bojev često zelo težko stališče v tem oziru, je bilo naše delo v tej smeri vztrajno in dosledno.

V zmislu gesla, da delamo za narod, smo ustanovili »Mladinsko Matice«, da damo naši šolski in pošolski mladini zdrave duševne hrane.

Z vso vneto smo zastavili svojo privatno iniciativo vprašanju kmetstvo-nadaljevalnega šolstva, da usposobimo šoli odraslo mladož za zdravo gospodarsko delo v narodu.

Svoja načelna stališča pri zakonu o narodnih šolah smo spravljali vedno v sklad z dušo in interesi naroda. Ni pa naše delo v tem pravcu še dovršeno. Vse naše izvenšolsko delo mora dobiti isto orientacijo. Deto za narod, njegovo gospodarsko osamosvojitve in dvig mora postati temelj geslu našega izvenšolskega dela. Čaka pa nas še težka naloga, usposobiti učiteljsko za gospodarsko, predvsem zadržiško delo v narodu. Vse to je pravec, ki pomenja novo dobo za učiteljsko in je to moralni temelj za našo organizacijo, na katerega se bo lahko vedno sklicevala, ko bo predlagala svoje stanovske in šolske zahteve narodu.

V smislu deklaracije smo zastopali vedno le skupne duhovne, socialne in pravne interese stanu, ter odločno ščitili pravice učiteljstva. Skušali smo izločiti vse kar naš stan razdvaja in kar ni bilo vsemu članstvu skupno, da se izkristalizira pravo mišljenje celokupnega članstva. Zal nas niso tudi v tem pogledu vedno vsi razumeli, ker so pozabljali na osnove deklaracije. Nekateri so zahtevali od nas, da zastopamo zahteve in stališča, ki jih nismo mogli smatrati za dobre za učiteljsko in za izraz celokupnega članstva. Drugi so pozabljali da se mora posluževati organizacija vedno in povsod le legalnih sredstev, po katerih skuša doseči in uveljaviti svoje težnje.

V organizaciji sami mora prevladovati duh strpljivosti in preudarnosti, in to navzgor in navzdol. Sabotaža organizacijskih sklepov v svrhu izsiljenja svojega naziranja in svojih zahtev je skrajno kvarna za stan in organizacijo. Vsako sporno zadevo smo vedno predložili višjim in širjim organizacijskim instancam v odločitev. Dalj smo Vam polno svobodo, vodstvo ni ukrepalo ničesar samovoljno, ker smo vedno upoštevali načelo deklaracije, da nam je vzgajati članstvo k samostojnemu mišljenju in čuvati svobodo stvarne kritike kot pogoj za zdrav razvoj organizacije. Zal pa, da je bila v premenjih slučajih kritika vse prej kot stvarna in utemeljena.

Med cilji deklaracije je tudi naloga utrditi pravo tovarištvo in dvigati stanovsko moralno in disciplino na zavesti članstva, da je vsakdo odgovoren za svoja dela stanu in celoti. Tega načela ne more izvesti samo vodstvo, temveč celokupno članstvo s svojimi društvi. Vodstvo je vedno respektiralo osebno čast vsakega poedinega člana. Poudariti pa moram, da imajo tudi člani vodstva svojo osebno čast, ki si je tudi ne deajo vzeti in ne kratiiti niti v slučajih kritike v stanovskih in organizacijskih zadevah. Proč s sumničanjem in s trditvami, ki jih ne moremo dokazati, to je edino geslo in pot k pravemu tovarištvu k stanovski zavesti, morali in disciplini! Zavezajmo se, da smo v smislu deklaracije za svoja dejanja odgovorni vsemu stanu.

Nismo pozabili tudi naloge deklaracije, da moramo delovati na dviganju občne in strokovne izobrazbe učiteljstva ter sodelovati pri delu za napredek šolstva in narodne prosvete v demokratičnem in socialnem duhu, po priznanih sodobnih pedagoških načelih. V tem pogledu smo podvzeli samoizobrazbeno akcijo, ki ji hočemo dati letos praktičnejšo smer, v smislu zahtev članstva. Predvsem hočemo dati učiteljsku podlago za praktično gospodarsko delo v narodu.

Precejšen korak naprej smo napravili po iniciativi organizacije tudi v pogledu strokovne izobrazbe učiteljstva. Sodelovali smo iniciativno pri vseh akcijah, da so odšli pojedinci in skupine v inozemstvo proučevati moderna stremjenja šolstva. Dali pa smo tudi vsa razpoložljiva sredstva na razpolago, da so se pridobljena izkustva izkoristila.

Najvišja naloga nam je bila dana s sedmo točko deklaracije, po kateri mora izrabiti organizacija vsa sredstva, da si pribori oni položaj in vpliv, da jo bo morala vsa javnost priznati in uvaževati kot edino pravo zastopnico vsega stanu. Danes smo oproščeni vseh spon, vezani nismo na nobeno stran in so nam kot strogo stanovski organizaciji odprta vrata na vse strani. Zato smo svoje želje in zahteve lahko predlagali ob vsakem položaju in na vse strani ter smo lahko poudarjali vedno iste principe.

V tem pogledu se nam z ukinitvijo strankarstva v naši javnosti in naši upravi obetajo lepši časi, kar nam je v veliko zadovoljenje.

Da smo priborili organizaciji ta upoštevanja, smo morali prelomiti tudi z marsikatero tradicijo dotedanega stanovskega življenja. Ta boj je bil najtežji. Koliko samozatajevanja je bilo treba s strani pobornikov za deklaracijo, koliko osebnih žaljk in osebnih napadov smo morali prenesti le zaradi stvari, ne samo s strani strankarsko orientirane javnosti, temveč tudi s strani lastnih tovarišev. Prenesli smo vse v trdni veri na uspeh zdrave ideje, ki je doživela s kra-

ijevim manifestom z dne 6. januarja t. l. popolno zmago.

Danes s ponosom poudarjamo, da sta naša organizacija in naš »Učiteljski Tovariš« stala na višku dostojne borbe in stvarnosti, zaradi česar stojita danes po 3 letih neomadeževana pred Vami. Danes poudarjam samo eno. Težko in z velikim trudom smo našli pravo ravno pot, po kateri moramo vsi strnjeno v boljše bodočnost. Vsi složni in močni bomo znali odbiti vsak poizkus kogarkoli, ki bi hotel zavesti našo armado iz ravno začrtane poti bodiši na desno ali levo.

Tudi v pogledu solidarnega zastopanja skupnih interesov z drugimi organizacijami državnih nameščencev smo storili v tej triletni dobi, v smislu tozadevne smernice in deklaraciji lep korak naprej. Smelo lahko trdimo, da smo mnogo pripomogli k skupnemu solidarnemu delu vseh strok državnega nameščentva v »Zvezi državnih nameščencev«, kjer smo z ostalim uradništvom skupno delali in se solidarni borili za naše materialno in pravno izboljšanje.

Marsikateri član danes še podcenjuje te zveze, ker ni mogoče vselej dati onega upogleda v koristi in delo, ki ga vrši Zveza v prid nas vseh.

V pogledu sodelovanja z ostalimi organizacijami učiteljstva izven osnovnošolskega področja, žal naše prizadevanje ni našlo še onega odmeva kakor bi mi to želeli. Prepričan pa sem, da vprašanje Unije učiteljstva vseh vrst šol, ki jo omenja deklaracija, ni samo sen, marveč bo postala potreba najbližje bodočnosti.

V personalnih zadevah smo vedno branili moralne in pravne temelje pri nameščanjih ter zastopali načelo, da mora učiteljsvo pri njih sodelovati po svojih izvoljenih zastopnikih. V tem pogledu je največ odvisno od članstva samega, da zavladajo neko moralno stališče. Organizacija je lahko intervenirala pri nameščanjih le v svrhu poprave krivic, če so ji bili podani zato potrebni podatki. Odločno pa moramo odklanjati mišljenje one grupe učiteljstva, ki smatra organizacijo le kot nekako občo posredovalnico za službe. To naziranje je povsaj zmotno in kvarno za organizacijo in stan.

Kot posebno nalogo smo smatrali potrebo, jačiti osebne stike za duhovno zblizanje in spoznanje skupnih vzgojnih nalog učiteljstva iz vseh delov države. V tem pogledu moramo reči, da nam je ravno deklaracija odprla pot v široke kroge hrvatskega in srbskega učiteljstva. Iz tega razloga moramo tudi odločno odklanjati vsako tendenco, ki bi nes hotela v tem pogledu odvrniti od tega našega prizadevanja in nas potisniti v tem oziru nazaj.

Prednjajčili smo glede odstranitve načelnih ovir za vstop nevladanega učiteljstva v UJU v Sloveniji in hočemo ostati zvesti tem načelom tudi v pogledu vstopa nevladanega učiteljstva v UJU v ostalih delih države, ne da bi pri tem uničili prijateljske vezi s hrvatskim, predvsem pa s srbskim učiteljskim, ker bi bilo to na škodo naših uspehov, našega stanu in naše skupne edinstvene organizacije.

Taka je bilanca naše deklaracije po treh letih. Dotaknil sem se vseh njenih točk, videli ste, da je v vsakem oziru visoko aktivna, kakor ji je aktiven naš gospodarski položaj, kar smo dosegli z železno energijo, štedenjem in preudarnim gospodarstvom.

Da je temu tako, se moram predvsem zahvaliti zavednemu članstvu, ki je podpiralo naše prizadevanje. Zahvaliti pa se moram tudi vsem svojim ožjim sodelovalcem v ožjem in širjem sosvetu in v raznih odsekih, ki niso odrekli niti v najtežjih slučajih ter me vselej in v vsakem slučaju požrtvovalno podpirali.

Z dnem 6. januarja t. l. smo dobili vsi veliko zadoščenje za delo in za svoja prizadevanja, ker so se v našem javnem življenju priznala načela, za katera smo tri leta bili stanovsko borbo.

Dovolite mi, da Vas ob tej priliki spomnim na proglaš, ki ga je dal ob tej priliki ožji svet:

«V dobi triletnih borbe za uveljavljenje nove smeri v organizaciji smo vedno poudarjali, da smatramo za nalogo stanovskih organizacij, tvoriti protiutež vsemu, kar politiki in strankarstvo razdvajata, ter združevati vse tvorne sile v stanu in narodu brez ozira na strankarstvo in skupne stanovske, strokovne in nacionalne naloge. Kot važna komponenta v javnem življenju smo predvsem hoteli, da se uveljavi, poleg drugih stanovskih organizacij, tudi učiteljska organizacija. Zato smo poudarjali depolitizacijo stanovske organizacije kot pogoj, depolitizacijo prosvetne uprave pa kot cilj našega skupnega prizadevanja ter edino zdravo podlago za uspešno stvarno delo. Stanovsko edinstvo smo proglasili kot svoje geslo, ki edino vodi do resničnega narodnega in državnega edinstva.

Dejali smo v duhu narodnega in državnega edinstva. Odločno smo pa bili vedno proti temu, da se ta ideja profanira in izrablja v strankarsko politične in osebne svrhe ter zanese s tem v stanovsko organizacijo brezplodne prepire in razdore. Ne dopuščamo nobenega dvoma o iskrenosti našega nacionalnega čuvstvom.

Poučali smo pa, da je pri strogo stanovsko nadstrankarskih organizacijah glavno, ako se njih delovanje omeji na strogo stanovske interese, ker bi vrvanje državnopravnih problemov v ospredje utegnili povzročiti nevarnost, da se zanese dnevna politika v stanovsko organizacijo. Stvar političnih strank in organizacij, ki se pečajo s političnimi problemi, je, da se bavijo z državnopravnimi odnosi in vprašanji v naši državi.

Z manifestom Nj. Veličanstva od 6. januarja 1929, ki mu je sledil razpust političnih strank, je dobila ta naša organizacijska smer najsigurnejše potrdilo in zadoščenje. Z najvišjega mesta se je proglasilo načelo, da država ne more okrevati na podlagi dosedanjega strankarskega boja, ki je tudi v vrstah našega stanu zahteval toliko pomilovanja vrednih žrtv.

Naše delo in stremenje je dobilo še globljo in trdnjšo oporo. Z vladarjevim manifestom nam je kot državljanom naložena dolžnost čuvati čistost narodnega in državnega edinstva. Vladar sam poudarja kot svojo nalogo: »da z vsemi sredstvi čuvam državno in narodno edinstvo«. Ustvarjeni so temelji za složno, vzajemno delo stanu v dobrobit naroda in države.

Učiteljski stan, ki je v najtesnejši zvezi s širokimi plastmi našega ujedinjenega naroda, je gotovo v prvi vrsti poklican, da z vsemi svojimi močmi požitvalno sodeluje na tem, da se uresniči intencije manifesta, ki mu je smoter enak kot so bile naše iskrene želje v vsej pretekli dobi, t. j. v popolnem skladu z duhom manifesta v njega besedah: »Edini smoter, da se v najkrajšem času doseže ustvaritev onih ustanov, one državne uprave in one državne ureditve, ki bo najbolj ustrezala splošnim narodnim potrebam in državnim koristim.«

Globoko smo prepričani, da bo bodoča uredba države v večji meri upoštevala stvarno strokovno in kulturno nacionalno delo ter bo edino na tej osnovi ocenjevala in nagradila naše delo; kakor smo uverjeni, da bo tudi v večji meri upoštevala mišljenje stanovskih in strokovnih korporacij ter v prvi vrsti na podlagi tega mišljenja urejala naše javno življenje. Oproščeni spon strankarstva in partizanstva moramo gledati, da utrdimo in poglobimo temelje bodoči uredbi države z utrditvijo dosedanjih pravcev naše stanovske organizacije ter s stvarnim poklicnim in narodno prosvetnim delom v masah ljudstva.

Za to delo nam je treba vroče ljubezni do naroda, treba nam je požitvalnosti v poklicnem in kulturnem udejstvom, ni kakor pa nam niso potrebna zunanja gesla, ki so se v preteklih žalostnih časih zlorabljala za strankarske namene.

Ne geslo, naše požitvalno delo v sporazumu z drugimi strokami državnega nameščenja bo prispevalo k ozdravljenju razmer; to delo pa mora biti enotno in strokovno organizirano, ker le tedaj bo doseglo svoj cilj in zaslužno javno priznanje.

Poročilo verifikacijskega odseka.

Po končanem poročilu tov. poverjenika je podal svoje poročilo verifikacijski odsek, ki pa je osporil 3 mandate, ker so jih imenovali le društveni predsedniki, oziroma odbor in niso bili pravilno, kot predvideva pravilnik, izvoljeni na občnem zboru ali društvenem zborovanju. Razvila se je živahna debata. Posamezni govorniki so pledirali za priznanje teh mandatov, drugi pa proti. Debatu so se udeležili tov. Stravs, Zagar, Peternel, Mavrič, Godčeva, Polak, Lapajne, Šestan, Brezovar, Skulj in Hren.

Priznanje osporjenih mandatov je bilo nato odklonjeno z vsemi proti 26 glasovom.

Pozdravi gostov.

V imenu beograjskega poverjenstva je pozdravil našo skupščino tov. Jefta Krležević, ki je v svojem govoru poudaril, da nas ne smejo plašiti momentani neuspehi, kajti dolžnost nas vseh jugoslovenskih učiteljev je, delati na tem, da ustvarimo pravo jugoslovensko dušo, ki naj predstavlja enakopravnost, svobodo in bratstvo v našem stanu. Biti moramo složni, da povzdignemo šolo in stan.

Tov. Škavič je pozdravil skupščino v imenu zagrebškega poverjenstva UJU in omenjal, da bomo ustvarili pravo jugoslovensko dušo takrat, ko se bo združilo v celoto vse, kar je najboljšo srbskega, hrvatskega in slovenskega. — Skupščini želi uspešno delo.

Volitev odsekov.

Soglasno so bili potrjeni vsi na seji širjega sosveta določeni odseki. Le nasvetu širjega sosveta, naj bi se o predlogih, ki bodo v odsekih soglasno sprejeti, več na delegaciji ne debatiralo, je ugovarjal tov. Zagar, na kar se je razvila debata in se delegati niso strinjali s tem predlogom, zaradi česar je bil sistiran.

Dodatno poročilo tajnika.

Ker je bilo sklenjeno, da se tajniško poročilo, ki je bilo priobčeno v prejšnji številki »Učit. Tovariša«, na skupščini več ne čita, je podal tov. Kopal še naslednje dodatno poročilo:

Iz pravkar sprejetega predloga sklepam, da ste tajniško poročilo o delovanju poverjenstva prečitali in preštudirali. Pred debato se mi pa zdi potrebno omeniti, da so mi bile pri sestavi poročila pred očmi smernice, ki

jih je določila pokrajinska skupščina v Kranju l. 1927., sklepi lanske skupščine in predlogi posameznih okrajnih učiteljskih društev, ki so dali mnogo iniciativnega dela.

S poročilom sem skušal podati jasno sliko o delovanju poverjenstva in odsekov ter nekoliko statistike o celotnem udruženju. Dotaknil pa sem se v poročilu tudi vseh onih ustanov, ki sicer ne stoji direktno pod okriljem organizacije, vendar pa služijo interesom našega članstva in jih vodijo učitelji.

Z ozirom na dopis predsedstva Učiteljske tiskarne popravilam poročilo v toliko, da je Učiteljska tiskarna reg. zadruga z omejeno zavezo in ne izrazito trgovsko podjetje. Ker pa je dopis značilen, naj ga prečitam dobesedno.

Odsek za kontraktualce je imel dohodkov 10.009,50 Din, stroškov pa 9672 Din, torej prebitka 337,50 Din.

Dovolite mi, da k sklepu svojega poročila navedem še nekoliko bilance o našem triletnem delovanju.

Dne 10. januarja t. l. so minila tri leta, odkar je seja širjega sosveta v Ljubljani z veliko večino sklenila prekiniti s staro strankarsko usmerjeno stanovsko organizacijo in se izreka za enotno samo stanovsko organizacijo vsega slovenskega učiteljstva, ne glede na politično mišljenje članstva. Da je bil ta korak potreben in umesten, nas je uverila in potrdila vsa triletna doba in dogodki v njej, ki so nam pokazali, kako potrebna nam je skupna, neodvisna organizacija, posebno pa zadnji dogodki, po katerih je bila celo v javnosti priznana naša teza, za katero smo se morali boriti vsa tri leta. In ker vemo, da smo na pravi poti, sem uverjen, da ostanemo, da morajo ostati te smernice čiste in nespremenjene, čeprav butajo vanjo valovi z desne in leve.

Čuvanje nad temi smernicami je izročila pokrajinska skupščina v Celju dne 7. julija 1926. tovarišem, ki so bili tedaj izvoljeni v ožji sosvet. So to: Marija Godec iz Limbuša, Ciril Hočevar iz Kroga, Anton Hren iz Studencev, Josip Kopal iz Ljubljane, Josip Lapajne iz Cerkelj, Rudolf Mencin iz Prevalj, Anton Mervič iz Ribnice, Ljudevit Musak iz St. Vida pri Ptuj, Robert Plavšak iz Trbovelj, Josip Ribičič iz Rakeka in Ljudevit Šijanec iz Razvanja. Namestniki so bili: Ivan Dimnik, Rado Grum in Anđela Vode. Tov. Dimnik je prevzel uredništvo »Učit. Tovariša«, Rado Grum pa centralno blagajno. S tem sta postala enakopravna člana ožjega sosveta.

V nadzorstvo so bili izvoljeni: Ljudevit Ivanjšič iz St. Jurija ob Ščavnici, Friderik Repovš in Fran Skulj iz Ljubljane.

S sprejetjem novih smernic v organizaciji in s sklepi pokrajinske skupščine v Kranju je naraslo tudi delo pri poverjenstvu tako, da ga vodstvo samo ni zmoglo. Osnovni so se razni odseki, in sicer:

1. Osrednji izobraževalni odsek.
2. Odsek za kmetško in gospodinjstvo nadaljevalno šolstvo.
3. Odsek za izvenšolsko delo.
4. Odsek za obrtne in trgovske nadaljevalne šole.
5. Mladinska Matica.
6. Solskoupadni odsek v Ljubljani in Mariboru.
7. Odsek za učiteljski marščaj.
8. Odsek za kontraktualce.
9. Gospodarski svet.

Poročilo o delovanju vseh teh odsekov ste čitali v tajnikovem poročilu lani in letos. Koliko pozitivnega dela so izvršili vsi ti odseki, posebno osrednji izobraževalni odsek, Mladinska Matica, odsek za kmetško in gospodinjstvo nadaljevalno šolstvo, šolski upravni odsek itd., ne bom še posebej navajal. Omenim naj le dva samoozobraževalna tečaja, 1. in 2. letnik edicij Mladinske Matice skupaj 7 knjig, ustanovitev mnogih kmetških in gospodinjstvih nadaljevalnih šol, ustanovitev Učiteljske gospodarske poslovalnice, več anket šolskih upraviteljev in anket za kmetško in gospodinjstvo nadaljevalno šolstvo itd.

Poleg neštevilnih odsekov sta poslovala ob svojem času odsek za pravila in odsek za šolski zakon, ki sta izdelala vsak svoj elaborat in ki smo ga predložili na pristojna mesta. Lahko rečem, da se je marsikatera izprememba izvršila s sodelovanjem našega poverjenstva. Ako v načrtu nismo vsega dosegli, ni naša krivda. V ta načrt smo vnesli vse naše pravne in materialne zahteve: 32letno službeno dobo, pravico do pokojnine po 10 letih (kar je že uskonjeno), izenačenje prejemkov učiteljev, poročenih z učitelji in drugimi državnimi uradniki, omilili smo zahteve glede celibata učiteljev, prosto stanovanje in kurivo, funkcijske doklade šolskim upraviteljem, honoriranje nadur, doklade sreskim in oblastnim šolskim nadzornikom, kadrski rok, učiteljice ženskih ročnih del, vštetje letovarišem nacionalnim delavcem iz Primorja itd. itd.

Želimo le, da se načrt šolskega zakona čimprej uzakoni.

Po dolgoletnem trkanju smo v zvezi z ostalim državnim uradništvom dosegli izplačilo razlik. Prav tako smo sporazumno z zvezo državnih nameščencev v Ljubljani potom izvršnega odbora in glavnega saveza napravili potrebne predstave za povračilo odteljavajev za stanarino in poplavlence. Tudi v tem oziru upamo pri sedanjih vladi na uspeh. Da se ukine odtegotanje 5%, odnosno 10% za nabavljalne zadruge in povrne zvo odtegoteni denar, je izdal državni svet svoje razsodbo. Dosegli smo, da so bili kronski upokojenci prevedeni na dinarsko pokojnino. Upamo, da dosežemo za upokojence stalno polovično voznišjo po železnici.

V zadevi revizije uradniškega zakona je poverjenstvo poslalo Zvezi državnih name-

ščencev in Izvršnemu odboru obširno spomenico, ki smo v njej zavzeli svoje stališče z ozirom na kadrski rok, razvrstitev zabavlj in učiteljice ženskih ročnih del zvisanja plače in stanarine za 50% in vštetje iste v penzijo, vštetje začasne službe v napredovanje in pokojnino itd., kratko vnesli smo v spomenico vse zahteve pravnega značaja in izboljšanja našega materialnega položaja. S tem smo realizirali nešteto predlogov in resolucij okrajnih učiteljskih društev. Naštel bi lahko še marsikaj, pa naj zadostuje navedeno!

To je bilanca našega triletnega delovanja. Ni bombastična, tudi ne prepletena z lepo dončnimi frazami. Vršili smo vse v zmislu programa, ki je bil sprejet na pokrajinski skupščini v Kranju l. 1927. Izvršili bi še marsikaj, kar je bilo v obsežnem programu, če bi nas ne ovirale tekoče zadeve in nujni dogodki, ki so zadrževali in celo preprečevali naše mirno, sistematično delo. Reči pa moram, da bi dosegli še marsikaj da se nam ni bilo treba baviti s preslabo orientiranostjo članstva in če bi bilo vse članstvo vedno v podporo poverjenstvu. Tako pa smo se morali pečati pogosto za samo ob sebi umevne stvari, ki bi bile v korist organizacije in stanu. Zavedajmo se, da moramo dati organizaciji primerno oporo, če hočemo od nje kaj zahtevati. Kdor ji ničesar ne da in ničesar za njo ne stori, ne more od nje tudi ničesar zahtevati.

BURNA DEBATA O TAJNISKEM POROČILU.

K debati se je prvi prijavil tov. Tavčar iz Rakitne, ki je prečital zelo obširen referat vsebujoč ostro, a povsem nepodprto kritiko dela v poverjenstvu, ki skratka negira vsak uspeh poverjenstva. Konstatiral je, da organizacija samo nazaduje, v njej ni našel ničesar dobrega, a le slabo. — Primerja letošnje število zborovanj, krožkov in števil upravnega zapisnika in dela za vse odgovorno le poverjenstvu. Kritiziral je tudi naše stanovsko glasilo, češ, da ne piše v zadosti ostrem tonu in vprašal, ali je tu zaradi jubilejev (70. letnik). Poverj. ni po njegovem mnenju prav nič iniciativno, je povsem nedelavno in se je povzpelo celo do trditve, da je poverjenstvo glede na uspehe Mladinske Matice povsem nedolžno itd. itd. — polno pavšalnih obdolžitev in trditve brez stvarnih dokazov in navajanje konkretnih slučajev. Ni ene poteze ni našel dobre na poverjenstvu.

Tov. Lamprc et kot predsednik društva, katerega delegat je tov. Tavčar, konstatira, da kot predsednik društva ni vedel za to kritiko in da izvajanja tov. Tavčarja ne predstavljajo društvenega mnenja, marveč je to morda mnenje nekaterih posameznikov, najbrže pa le osebno mnenje tov. Tavčarja.

Tov. Zagar je iznesel tudi daljšo kritiko glede postopanja s pravili.

Nadaljnja debata pa se je vršila o zastopanju naših materialnih interesov, »Učiteljskega Tovariša«, delovanja poverjenstva in Učiteljske tiskarne, kar so kritizirali poleg omenjenih tudi tov. Gosak, Ruprecht, Roš, Cerut, Šmajdek (nedelegat) in Šuligoj. Tov. Gosak in Roš iz celjskega društva sta predvsem nastopala proti obveznosti pri Zvezi državnih nameščencev in pri pevskem zboru. Tov. Šuligoj je v kategoričnih imperativih zahteval pojasnila, kakaj »Učit. Tov.« ni ničesar pisal o slučajih in zadevah, ki jih je pričel naštevati. Ko ga je poverjenik vprašal, če je poročal o teh slučajih »Učit. Tov.« ah poverjenstvu, je to negiral, na kar je poverjenik ugotovil, da nismo bogovi, da bi mogli vedeti, kaj se godi učiteljstvu, če ne dobimo poročil.

Zelo stvarno kritiko o postopanju opozicije so podali tov. Polak, Lapajne, Dimnik, Skulj in Kopal, ki so ovračali očitke in poudarjali neresnost nekaterih kritikov, ki so bili očitveno najeti in domenjeni z voditelji opozicije, ki pa niso hoteli na plan.

Tov. Polak je poudarjal, da je bila vsa kritika nestvarna in brez potrebnih podkrepitev z dokazi.

Tov. Lapajne je ostro zavrnil neosnovane očitke in bil mnenja, da, kdor hoče delati med narodom, ne bo čakal iniciative od poverjenstva. Odklanja vse obdolžitve, ker poverjenstvo je delalo. Tudi glede materialnih zahtev je poverjenstvo naredilo mnogo — pri sejah glavnega odbora in pri posameznih ministrstvih v Beogradu.

Tov. Dimnik je odgovarjal in ovrge predvsem očitke glede »Učit. Tovariša« in ugotovil, da vsi kritiki »Učit. Tov.« niso še ničesar pisali v list ter so zelo enostranski s kritiko, tov. Skulj pa je odgovarjal na očitke glede Učiteljske tiskarne.

Debata je bila mestoma zelo burna in so včasih poideine tako temperamentno govorili, da ni pomagal niti zvonec.

Poleg omenjenih so se udeležili debate še tov. Petrovič, Jarh, Vrane in ponovno tov. Skulj, Gosak, Roš predvsem v pogledu Knafličeve afere in deloma Učiteljske tiskarne.

Končno besedo je imel tov. Kopal, kot referent, ki je zavračal neupravičeno kritiko nekaterih delegatov, ker take kritike poverjenstvo ni zaslužilo. Omenil je, da imajo kritike demagoški namen, delati teren za gotove osebe iz ozadja, ker smo pred volitvami nove uprave.

Tajniško poročilo je bilo nato sprejeto z ogromno večino, in sta proti glasovala le dva delegata.

Ker je bila ura že skoraj ¼3. popoldne je zaključil tov. poverjenik zborovanje.

Delovanje odsekov.

Ob ¼4. uri popoldne so se zbrali na državnem moškem učiteljsku vsi odseki, ki so imeli nalogo pregledati vse predloge posameznih učiteljskih društev in na podlagi teh sestaviti predloge skupščini v odobritev.

Vsi na skupščini sprejeti predlogi bodo objavljeni v prihodnji številki.

Koncert učiteljskega pevskega zbora.

Zvečer ob ¼9. uri se je vršil v dvorani Delavske zbornice zelo lepo in dobro uspeli koncert našega pevskega zbora. Dvorana je bila nabit polna. Koncerta so se udeležili vsi delegati in mnogo učiteljstva iz Ljubljane in okolice.

Po koncertu je bil družabni sestanek v restavraciji Bellevue, ki se ga je udeležilo veliko število učiteljstva.

Nadaljevanje skupščine.

V nedeljo dne 21. t. m. se je nadaljevalo delo skupščine in je prišlo kot prva točka na dnevni red blagajniško poročilo.

Tov. Grum je podal naslednje:

Pojasnilo k blagajniškemu poročilu.

Členjena delegacija ima v »Učit. Tovarišu« št. 42. l. l. detajliran proračun za upravno leto 1929/30. in v »Učit. Tovarišu« št. 1. t. l. istotako podroben račun UJU, »Zvončka« in Mladinske Matice.

Ker sta proračun in račun podana točno in jasno, zato se ne bom spuščal v podrobnosti, temveč bom podal le najvažnejši komentar k posameznim računskim postavkam. Kar se tiče proračuna, moram omeniti:

a) Za »Učiteljskega Tov.« je predvidena za bodoče poslovno leto večja vsota nego lani, to pa zaradi tega, ker je v letošnjem proračunu 12 števil s 6 stranmi. Ta preseček se bo kril prav tako iz inseratov, kakor lanske leto.

b) Istotako je tisk »Popotnika« letos dražji, in sicer se je dvignil od 63.500 Din na 70.300 Din, to pa zaradi tega, ker se tiska list sedaj v bogat tisku. Ostale postavke veljajo za oba lista. Pripomniti pa moram, da se je postavka uredniškega honorarja »Popotnika« zvišala od 5000 Din na 6000 Din, sodelniški honorar pa od 4000 Din na 8000 Din, vsled sklepa širjega sosveta z dne 8. decembra 1928, naj se plačajo tiskovne pote sodelniškom »Popotnika« a 400 Din.

c) Potnine ožjega sosveta so v letošnjem proračunu za 500 Din večje, nasprotno so pa potnine za soje poverjenikov za 1000 Din manjše. Potnine pokrajinske skupščine so se znižale za 3000 Din, istotako potnine glavne skupščine za 3700 Din, potnine poverjenstva pa so se zmanjšale za 2000 Din. Glede potnin je proračun zmanjšan skupaj za 9200 Din.

e) Honorarji so isti kakor lanske leto, črtan je le honorar referenta šolsko-upravnih odsekov v znesku 3600 Din in honorar zunanjih dopisnikov »Učit. Tovariša« v znesku 1500 Din.

d) Poštne vrednote in kolki so znižani v letošnjem proračunu za 3000 Din, telefon, kurjava in razsvetljava pa za 1000 Din, pisarniške potrebe in drugo pa smo morali dvigniti od 3000 Din na 8000 Din, tako da smo ta del stroškov povečali v primeru z lanskimi za 1000 Din.

e) Ostale postavke so v računu UJU iste kakor lanske leto. Tisk »Zvončka« pa je padel v nakladi za 500 komadov in vsled tega tudi v tisku od 48.600 Din na 43.900 Din. Vse druge postavke se ujemajo z lanskimi.

Nekatere podatke in pojasnila bo podal cenjeni delegaciji tudi revizijski odsek, ki je tačne in knjigovodstvo točno pregledal in si napravil svoje beležke.

Članarina ostane ista kakor doslej, t. j. letno 110 Din za poverjenstvo.

V proračunu za tekoče leto so tudi prispevki za Zvezo državnih nameščencev in za Pevski zbor UJU. Kar se teh prispevkov tiče, moram konstatirati, da je pokrajinska skupščina sprejela sklep za obvezno pobiranje teh prispevkov. Ta sklep je bil sprejet z ogromno večino delegatov in bi se morala pokoriti tudi ona manjšina, ki se slučajno ni strinjala s predlogom, odnosno s takim sklepom. To bi zahtevala stanovska zavest, stanovska solidarnost in stanovska disciplina.

Ako bi se ta društva v tem primeru ne postavila na neko opozicionalno stališče, bi s tem pokazala svojo organizacijsko zrelost, ker bi se uklonila sklepom večine in ta sklep tudi izvrševala, akoravno proti svoji volji. Na drugi strani pa bi omenjena društva skušala porabiti prvo priliko, t. j. zopet na pokrajinski skupščini, da se ta sklep revidira, odnosno anulira. Pokrajinska skupščina je ta sklep sprejela in pokrajinska skupščina je zopet tisti forum, ki svoje sklepe lahko izpreminja ali pa kratkoma anulira. Sklepi pokrajinske skupščine, četudi so mogoče sprejeti s kako formalno napako, nam morajo biti sveti in se moramo po njih ravnati toliko časa, dokler jih delegacija vnovič ne izpremeni. To zahtevajo, kakor že prej omenjeno, stanovska zavest, disciplina in solidarnost. Naše geslo naj bo vedno: »Eden za vse, vsi za enega.«

Taka mora biti organizacija, ako hočemo biti deležni njenih sadov in sadu svojega stanovskega dela.

Dogodili so se pa v zadnjem času v naši organizaciji, pri nekaterih društvihi pojavi, ki so tako rekoč ubijali organizacijo moralno v naših stanovskih vrstah ter začeli tako razdirati idealno in smiselno delo našega idealno mislečega učiteljstva. Taki pojavi so čakanana na našem stanovskem organizmu in jih moramo z vsemi razpoložljivimi sredstvi čimprej odpraviti, ako hočemo ohraniti organizacijo zdravo in krepko in ako nečemo, da bi zavladala v njej anarhija, ki bi v kratkem času podrla vse pozitivno delo slovenskega učiteljstva izza prvih dob obstoja pa do danes.

Te besede se nanašajo na ona učiteljska društva, ki so sklep pokrajinske skupščine glede prispevanja Zvezi državnih nameščencev in Pevskemu zboru samolastno in samovoljno, brez odobrenja pokrajinske skupščine ukinila.

Te besede se nanašajo na ona učiteljska društva, ki so sklep pokrajinske skupščine glede prispevanja Zvezi državnih nameščencev in Pevskemu zboru samolastno in samovoljno, brez odobrenja pokrajinske skupščine ukinila.

Zaradi tega apeliram na vsa društva in na vse članstvo, da se danes izjavimo, ali prispevamo obvezno za Zbor in Zvezo z določenim prispevkom vsi, brez izjeme, ali ne. V prvem primeru podpremo moralno in materialno Pevski zbor, ki igra važno vlogo med slovenskim učitelstvom in izvršuje še važnejšo misijo med slovenskim narodom. V drugem slučaju pa smo člani velike Jugoslovenske unije državnih nameščencev, ki deluje v dobrobit vsega državnega nameščanstva, tedaj tudi učiteljstva, držoč se gesla: »Le v slogi in v skupnem nastopu je naša moč in naš spase«.

Toliko o proračunu.

Kar se tiče računa samega, imate podrobno poročilo pred seboj, istotako tudi o prispevkih za učiteljski naraščaj in samoljubno obračevalno akcijo, dalje tudi račun o Mladinski Matici in »Zvončku«. Če želi kdo kakoga stvarnega pojasnila, sem mu takoj na razpolago. S tem končam svoje poročilo in ga dam v razpravo.

Po sklepu, dovolite mi še par opomb. Uvodoma moram konstatirati, da se nisem prejel mesečne prijave za junij od učiteljskega društva Črnomelj. Dalje so ostala nekatera društva še na dolgu z znatnimi zneski. Prosim, da ta društva stare dolgove čimprej poravnajo, najkasneje pa z nastopom novega šolskega leta. V novem šolskem letu moramo stopiti očisti vsi stari dolgov in začeti moramo svoje denarno poslovanje popolnoma na novo. Članarino skušajte poravnati v bodočem letu vnaprej, da se takoj izognemo nerednostim in nepotrebnim dolgovanjem.

Novo mesečne prijave in nove članske sezname prejmete koncem avgusta ali začetkom septembra in prosim, da jih takoj po prejemu sestavite in pošljete poverjenstvu kakor običajno, a točno do določenega roka. Mesečne prijave in članski sezname naj bodo vestno izpolnjeni. Število članstva v novem članskem seznamu se mora ujemati z mesečno prijavo v juniju lanskega leta ter s številom v juliju in avgustu pristopivših in izstopivših članov, ki morajo biti označeni imenom v mesečni prijavi za september. Kajti vsak član plača letno članarino od 1. julija do 30. junija v 10 mesečnih obrokih, počenši s 1. septembrom in za to plačajo člani, ki so pristopili v juliju in avgustu, celoletno članarino.

ZOPET BURNA DEBATA.

Po prečitanih pojasnilih, ki jih je podal tov. blagajnik in ker se ni javil nihče več k debati o računu in bilanci poverjenstva, »Zvončeka« in Mladinske Maticice, je dal poverjenik vse to na glasovanje, kar je bilo soglasno odobreno.

Po odobritvi računa se je razvila zeta burna debata, ki jo je povzročil tov. Šmajdek, ki je zahteval besedo k že odobrenemu računu, kar pa je bilo odklonjeno z vsemi proti 4 glasovanjem. Naka je zaključil tovariš Šmajdek: »Dobro ste se zamazali.«

K besedi se je oglasil tov. Hren, ki je opozarjal na dostojanstvo naših skupščin in zvedo, ki jo trpimo na ugledu zaradi nastopanja poedincev. Pravi voditelji opozicije se skrivajto zahtevajo in so dali referate delegatom, ki potem ne znajo zagovarjati svojega stališča.

Med to debato je tov. Pahor priznal, da je on sestavil ono obširno kritiko, ki jo je prejšnji dan prečital tov. Tavčar, in skuša opravičiti svoje postopanje, češ, da ni bil od društva izvoljen za delegata in da lani neko njegovo poročilo ni prišlo v zapisnik. Ogromna večina delegacije je ostro obsojala njegovo postopanje.

O zadevi so debatirali tov. Hren, Pahor, Hreščak, Skulj, Mlekūž in Šestan.

Po končani debati je podal nadzorni odbor svoje poročilo.

REVIZIJSKI ZAPISNIK,

sestavljen o priliki revizije knjig in računov poverjenstva UJU — Ljubljana, dne 10. junija 1929.

Revizija se je vršila: dne 28. decembra 1928, 28. marca 1929, 10. junija 1929.

Navzočni: člana nadzorstva Fran Skulj in Ivanjšič Ljudevit ter glavni blagajnik Rado Grum.

A. Knjigovodstvo.

Pri vseh revizijah sva pregledala posamezne vključene postavke ter ugotovila, da so vključene vse sproti in da je vsaka stran v dnevniku kontrolirana in pravilno sešeta. Vodi se ameriški dnevnik z vsemi potrebnimi pomožnimi knjigami, kar je pri ogromnem prometu 3.365.768-32 Din neobhodno potrebno. Vse vključene postavke sva primerjala s prilogami ter našla vse v najlepšem redu. Prenosi so v vseh knjigah pravilni.

B. Denarno stanje.

a) Blagajna: Prenos salda računa UJU iz leta 1927/28. v znesku 546-30 Din je pravilen, prav tako je pravilen tudi prenos salda »Zvončeka« v znesku 348-21 Din. Koncem leta 1928/29. znaša saldo računa UJU 1865-35 Din in saldo »Zvončeka« pa 126-01 Din, torej je skupno blagajniško stanje 1991-36 Din, kateri znesek se nahaja v blagajni.

b) Poštna hranilnica: Prenos salda UJU iz l. 1927/28. v znesku 2870-87 Din in »Zvončeka« v znesku 1524-87 Din sta pravilna in se ujemata z izpiski. Koncem leta znaša saldo UJU 462-41 Din in »Zvončeka« pa 1307-02 Din, ki sta istotako pravilna.

c) Dolžniki: Saldo dolžnikov koncem leta 1927/28. je znašal 134.482-50 Din, saldo dolžnikov koncem leta 1928/29. pa 73.436-97 Din, vsled česar se je dolg pri dolžnikih znižal v tekočem letu za 61.045-71 Din, kar je

razveseljivo dejstvo in znamenje, da dobiva naša organizacija na gospodarskem polju realna tla. Nikogar pa naj ne zavede ta ugodni položaj v napačno naziranje ali celo v indolentnost napram organizaciji. Dolg pri »Zvončku« v znesku 33.319-45 Din je v tekočem letu padel na 32.227-25 Din. — Konstatirala sva, da se je izvršil pri dolžnikih UJU 32-5% odpis, pri dolžnikih »Zvončeka« pa 46% odpis. Začetkom leta so dolgovala društva glavni upravi 54.592-60 Din, koncem leta pa znaša ta dolg le 12.035-84 Din, tedaj se je znižal za 42.556-76 Din. Ta znesek bi pa odpadel, ako bi društva storila svojo dolžnost in pravočasno poravnala svoje dolgove napram poverjenstvu, oziroma ako bi se z mesečno prijavo istočasno nakazal tudi v prijavi označni znesek. To bi bilo pa dosegljivo le na ta način ako bi članstvo društvom prispevke vplačalo naprej. Iz glavne knjige društev povzamemo, da dolgujejo znatne zneske še sledeča društva: Brežice-Sevnica, Črnomelj, Ljubljana okolica (stari dolg), Maribor, Novo mesto. Dalje sva konstatirala, da niso poslala mesečnih prijav za junij še sledeča društva: Črnomelj in Murska Sobota, t. j. znak nerednosti in je treba v bodoče uporabiti vsa razpoložljiva sredstva, da se take nerednosti odpravijo in upostavi red, kakršnega si želi organizacija in kakršnega je vredno učiteljstvo.

d) Upniki: Med upniki je edina Učiteljska tiskarna, ki ji dolguje UJU račun 23.568-04 Din, račun »Zvončeka« pa 4708-25 Din, torej znaša skupni dolg 28.276-29 Din, ki je krit z visokimi aktivami, kar je razvidno iz računa samega.

e) »Učiteljski Tovariš« je pokažal v tekočem letu ugodnejši finančni efekt, in to predvsem zaradi povišanja inseratnih vplačil. Tisk »Učit. Tov.« je bil v proračunu 139.400 Din, iz letnega računa pa uvidimo, da je znašal ta s prilogami vred 150.858-50 Din, vsled česar je proračun prekoračen za 11.458-50 Din, kateri znesek pa je krit z inserati v »Učit. Tov.«.

f) »Popotnik«: Stroški »Popotnika« so se v tekočem letu precej zvišali, in sicer zaradi povišanja sotrudniškega honorarja in zaradi boris tiska. Po proračunu je določen tisk na 63.500 Din, iz računa pa posnamemo, da se je ta dvignil na 88.794 Din in je tako proračun prekoračen za 25.294 Din, kateri znesek pa je krit deloma s suficitom »Popotnika« samega in deloma z inserati »Učit. Tov.«.

g) »Zvonček« se je tiskal v tekočem letu v 2500 izvodih, torej 500 izvodov manj nego lansko leto. Tisk je bil po proračunu določen na 48.600 Din, iz računa pa je razvidno da se je izdalo za tisk 50.952-25 Din, vsled česar je bil proračun prekoračen za 2352-25 Din. To prekoračenje je istotako krit z inserati »Učit. Tov.«.

h) Kar se tiče učiteljske samoizobraževalne akcije in učiteljskega naraščaja ima ta podroben obračun v »Učit. Tovarišu«.

i) Upravni stroški so bili v tekočem letu manjši od proračuna za 2906-10 Din, razni stroški pa so se zvišali preko proračuna za 1311-18 Din, torej je pri stroških prebitka 1594-92 Din.

j) Prispevki poverjenstva: Poverjenstvo je prejelo v letu 1928/29. od članstva 30.200 Din. Ta znesek je mnogo premašen za vzdrževanje takega organizacijskega aparata, ker stane samo uprava listov 20.400 Din brez vseh drugih stroškov, ki znašajo letno nad 100.000 Din. Za vse te upravne stroške je treba najti kritja zato v drugih kontih, kakor stanovskih listih, predvsem pa v inseratih »Učit. Tov.«.

k) Mladinska Matica je v letošnjem letu finančno in moralno izvrstno uspela in izkazuje prav lep napredek, kar je razvidno iz letnega računa samega.

l) Inseratom »Učit. Tov.« se moramo zahvaliti, da je letošnje finančno stanje poverjenstva tako povoljno. Ze lansko leto so izkazovali inserati znatno vsoto, letos pa se je ta povišala na 19.422-45 Din.

m) Organizacijski fondii in naložbe se ujemajo z letnim računom in s predloženimi knjžicami.

n) Pri premičninah se je odpisalo 15% in znaša vrednost premičnin 11.671 Din, kar je komaj tretjina celotne vrednosti.

o) Predvidena rezerva pasiv je le ravnovesje aktivnega premoženja in je za organizacijo plus.

C. Račun.

V računu UJU in v računu »Zvončeka« a) promet, b) bilanca se posamezne postavke popolnoma ujemajo s saldi, izkazanimi v glavni knjigi, ter so oni s subkonti v popolnem skladu s pomožnimi knjigami.

D. Splošno.

a) Pri reviziji sva opazila, da je še mnogo kazenskih znamk, kar je znak velike poveršnosti v dopisovanju s strani dopisnikov in društev. V prihodnje se naj to nepotrebno izdatki zaračunavajo društvom.

b) Zadeva mariborskega društva. Odpis leta 1926. v znesku 484 Din je nepravilen kakor tudi odpis iz leta 1927. v znesku 284-50 Din, ker je prispevek določen vsako leto na 122 Din. Ta se ne izpremenja, ako ga članstvo plačuje v 12 ali 10 mesečnih obrokih. Zato bi moralo društvo oba odpisana zneska in skupnem iznosu 768-50 Din glavni blagajni, odnosno upravi povrniti. Član prične pa plačevati z dnem prijave.

Število članstva v mesečnih prijavih je sicer pravilno, dognala pa sva iz glavnih knjig, da so te zelo neredno prihajale, in sicer leta 1926. šele 23. februarja 1927. za september in dalje, l. 1927. prve šele 19. januarja 1928. in l. 1928./29. šele 8. januarja 1929. Tudi v dopisih učiteljskega društva označena pla-

čila so pravilna in se ujemajo z glavno knjigo. Ne ujema se pa obremenitev društva na podlagi mesečnih prijav in na podlagi števila članstva. Poverjenstvo je obremenilo društvo v 10 mesečnih obrokih po 12-20 Din, dočim je društvo razdelilo celoletni prispevek 122 Din na 12 obrokov, kar ni v skladu s sklepom pokrajinske skupščine in je v tem pogledu edino društvo, ki se držati takega plačevanja. Diferenca priznanega dolga 1572-40 Din in dolga, ki ga izkazuje poverjenstvo v znesku 2256-10 Din je nastala vsled tega, ker plačuje društvo v 12 obrokih, zaračunalo pa je v letih 1927./28. le 10 obrokov od septembra dalje, pozabilo pa je na julij in avgust po 344-43 Din + 2 v skupnem znesku 688-86 Din. Poverjenstvo stoji na pravem stališču in v dokaz temu prilagamo izpisek, sestavljen na podlagi društvenega dopisa z dne 29. maja 1929., ki izkazuje saldo v breme 2263-35 Din, torej za 7-25 Din več nego saldo poverjenstva. Ugotovila sva, da se je plačalo na salda iz leta 1927./28. in čer: 20. julija 1928. — 2000 Din, naslednje plačilo pa je sledilo šel. 14. januarja 1929. v znesku 1700 Din, nadalje pa, kakor se potrjuje tudi v dopisu, ni nakazanega nobenega zneska — torej se je kršil tudi v tem pogledu sklep celokupne skupščine.

c) Poslanice g. Knafliča. Na dopis, ki ga je poslal g. Knaflič posameznim učiteljskim društvom, sva ugotovila, kakor sledi:

Ad I. Tov. Sijanec ni prejel iz blagajne poverjenstva UJU, Ljubljana, za potovanje v Beograd nobenega zneska, ampak so prejeli po 1050 Din sledeči tovariši: Grum, Dimnik, Kopal, Skulj, Ribičič, Tomažič Grus, Mervič, Hren in Musek. Na potrdilih o prejemu so originalni podpisi, vsi čitljivi in je trditve, navedena v dopisu g. Knafliča pod I. sub. 1, 2, 3., s tem ovržena. Pov. se je glede plačevanja potnin v tem slučaju držalo sklepa ožjega sosveta z dne 3. avg. 1926., ki določa, da plačajo potnine članom ožjega sosveta, ki so istočasno društ. predsedniki, društva sama, ako imajo razpoložljivi kapital. To je storilo tudi učiteljsko društvo za mariborsko okolico in je izplačalo tov. Sijanecu za to potrebni znesek. Dalje moramo ovreči trditve gosp. Knafliča, da se je izplačalo potnine 16 članom, in to iz sledečih razlogov. Ožji sosvet je štel 12 članov + urednik in blagajnik, ki sta bila kooptirana po pravilniku. Poleg teh sta se udeležila te skupščine tudi člana glavnega odbora tov. Anton Grus in tov. Ivan Tomažič iz Maribora. Vsled česar nastane število 16 manj 6 članov, za katere so plačala društva, dobimo število 10, ki odgovarja istimim izdatkom. Iz teh podatkov je razvidno, da nimajo trditve iznešene pod arab. 1, 2, 3. abc nobenega pomena.

Ad II. Revizorja sta ugotovila, da so člani ožjega sosveta ne baje, ampak istinito poravnali tožbene stroške 3000 Din v zadevi Mencin-Knaflič Ker je nepravilno, da posamezni člani ožjega sosveta krijejo izdatke, ki so v najtesnejši zvezi z organizacijo, je revizijski odtok lansko leto stavlil gospodarskemu odtoku, oziroma delegaciji predlog, da povrne te stroške članom ožjega sosveta. Ker sta bila gospodarski odtok in delegacija dovolj informirana, za katero tožbo gre, sta gospodarski odtok in delegacija odobrila predlog brez ugovora. Ako se zdi delegaciji potrebno, da razen nadzorstva še ponovno ugotovi faktično stanje, so priloge na razpolago.

Predlog.

Iz podanega poročila je razvidno, da je knjigovodstvo poverjenstva UJU, Ljubljana, v vzornem redu, pregledno, jasno v vseh podrobnostih, temeljito in istinito. Zato predlagava blagajničarju tov. R. Grumu in poverjenstvu absolutorij, obenem pa tovarišu Grumu za njegovo vestno in natančno uradovanje priznanje in zahvalo.

Z debato o revizijskem poročilu, ki so se je udeležili tov. Arrigler, Šumer, Šestan, Knaflič in Skulj, je bila končno poravnana zadeva Knaflič-Skulj.

Nato je bil predlog nadzornega odbora soglasno sprejet.

Volitve.

Razen volitev ožjega sosveta, ki so bile izvršene po listkih, so se vršile vse volitve z klikom. Izvoljeni so bili:

Za glavnega blagajnika tovariš Grum.

Za urednika »Učiteljskega Tovariša« tov. Dimnik.

V uredništvo »Popotnika« tov. Dr. Žgeč, Vranc in Osterc.

Za člane glavnega odbora tov. Lapajne, Hren in Dimnik, za namestnika pa Šestan.

V gospodarski svet tov. Skulj, Grum, Lapajne, Kocjančič, Hren, Gosak.

V odbor Mladinske Maticice so bili izvoljeni vsi dosedanji člani, z naročilom, da kooptirajo v odbor še tov. Gruma in Žerjava.

Ker je bil predlagan poleg glavnega urednika in eksekutive, ki sedaj sodeluje pri redigiranju »Učit. Tov.« tudi uredniški konzorcij, ki naj bi bil dodeljen uredniku in eksekutivi, so bili izvoljeni v istega tov. Ribičič, Lebarjčeva in Pahor.

V nadzorstvo so bili izvoljeni tov. Ivašnjič, Ivanuš in Lušin.

Za ostale odseke je dala skupščina pooblastilo ožjemu sosvetu, da isti sestavi te odseke po svoji uvidevnosti in stvarni potrebi z odobritvijo seje širjega sosveta.

Ožji sosvet.

Po končanem skrutinju je bilo ugotovljeno, da so izvoljeni v ožji sosvet naslednji tov.: Skulj Andrej, Lapajne Josip, Ribičič

Josip, Gosak Josip, Mervič Anton, Gobeč Regina, Hočvar Ciril, Kopal Josip, Musek Ljudevit, Plišak Robert, Hren Anton, Sijanec Ludvik, Za namestnike pa tov.: Polak Janko, Požar Vlado in Grčar Viktor.

Proračun.

Pri proračunu se je razvila debata zaradi postavk za pevski zbor in Zvezo državnih nameščencev. K stvarni so govorili tov.: Gosak, Žagar, Šestan, Roš, Hočvar, Kumelj, Mlekūž, Lulič, Zupančič, Sterk.

Kljub temu, da je predvideno to že v poslovniku, je bil ponovno stavljen sledeči predlog: Vsi sklepi glede dajatev okrajnih učiteljskih društev, sprejeti na skupščini, so za vsa društva obvezni. — Predlog je bil sprejet z vsemi glasovi proti 8.

Tov. Šmajdek je ugotavljal, da cene za stanovški tisk, navedene v proračunu ne odgovarjajo cenam v pogodbi z Učit. tiskarno.

Po pojasnilih tov. Gruma, da je proračun sestavljen točno po pogodbi z Učit. tiskarno da Šmajdkove navedbe niso pravilno, je bil proračun odobren.

Poročila in predlogi odtokov.

Vsi predlogi, ki so bili sprejeti v odsekih in potrjeni od skupščine, bodo objavljeni v prihodnji številki »Učit. Tovariša«.

Služajnosti.

Pri služajnostih se je razvila debata o prekmurškem šolstvu in je bilo sklenjeno, da se tudi letos vrši prva seja ožjega sosveta v Prekmurju. Kraj določil poverjenstvo. O tej stvari so debatirali tov. Skulj, Dimnik, Peternel, Hočvar in Pirnat.

Po nekaterih pojasnilih, ki so jih zahtevali posamezni delegati, je zaključil tovariš Skulj skupščino ob 1/5. uri popoldne in se zahvalil delegatom za njihovo sodelovanje.

N. M.

Kmetško nadaljevalno šolstvo.

—nš Uprava oblastno kmetijske šole v št. Jurju ob južni žel. prosi cenjeno učiteljstvo, da opozori primerne kmetijske fante, zlasti absolvente kmetško-nadaljevalnih šol na razpis v strokovnem in dnevnem časopisu glede sprejema gojencev v zavod v novem šolskem letu 1929./30., ki se začne dne 7. oktobra. Tozadevne prošnje je treba vpslati na upravo zavoda do konca avgusta.

KMETSKO NADALJEVALNO ŠOLSTVO V MARIBORSKI OBLASTI.

O priliki delovnega občestva učiteljev kmetško-nadaljevalnih šol dne 3. in 4. maja 1929. je bil izvoljen sosvet učiteljev, ki se je na svoji prvi seji dne 20. junija 1929. konstituiral sledeče: predsednik Josip Gosak, šolski upravitelj, T. Harje; tajnik Franc Kramer, šolski upravitelj, Sv. Peter-Mbr.; odbornika: Miloš Verk, šolski upravitelj, Sv. Križ-Slatina, Josip Titan, šolski upravitelj, Puconci; poročevalce Miroslav Vennigerholz, učitelj, Središče ob Dr.

Sklepi: 1. Vsaka obstoječa in na novo se snujoča šola dobi »Seznam najpotrebnejših učil za kmetško nadaljevalne šole«. Za »Seznam« učni načrt in pravilnik je zaprositi pri komisarijatu oblastne samouprave mariborske oblasti v Mariboru.

2. O priliki delovnega občestva l. 1930. se vrši razstava učil kmetško-nadaljevalnih šol. Vse šole razstavijo najboljša nabavljena, samoizdelana in domača učila.

3. Učila iz inozemstva naroča skupno referent za kmetško-nadaljevalno šolstvo. Prijave je poslati do 1. septembra referentu.

4. Oblastna centralna knjižnica za kmetško-nadaljevalno šolstvo je začela poslovtati. Naenkrat se izposodita največ 2 knjigi za dobo dveh mesecev.

5. Kmetško-nadaljevalne šole naj ohranjajo stik v poletni dobi z učenci in ljudstvom potom pogostih ekskurzij.

6. O priliki uvodnega tečaja meseca septembra prevzamejo predavanja nekateri dosedanji voditelji kmetško-nadaljevalnih šol o temi: Pedagoško-metodični postopek na kmetško-nadaljevalnih šolah.

7. UJU posreduje, da se prepusti organizacija in vodstvo kmetško-nadaljevalnih šol poedinim oblastnim samoupravam.

8. V zadevah — kakor spramema pravilnika, pritožbah, željah, sporih itd., se je obračati na izvoljeni sosvet učiteljev kmetško-nadaljevalnih šol mariborske oblasti, kajti on edini je kompetenten posredovati med strankami in oblastjo.

Venniger...

Ure, zlatnine in srebrnine na obroke

M. JLGGERJEV SIN, Maribor
Gosposka ulica 15.

Pletene spomladanske kostume, lumberje, jumperje, telovnike, nogavice i. t. d. izdeluje najceneje tvrdka

FR. M. ROZMAN, Ljubljana, Židovska ulica 7.
Naročila v najkrajšem času. Vedno najnovejši vzorec.

Železnato vino

lekarnarja dr. G. Piccoli-ja v Ljubljani krepča oslabele, malokrvne, odrasle in otroke. — Naročila točno po povzetju.